

Bemærkninger til forslaget.

I. Konventionens baggrund og forhistorie.

Spørgsmålet om fiskerigrænserne har ved flere lejligheder i de senere år været forelagt folketinget. Senest blev der i forbindelse med et forslag til ændringer i loven om erhvervsudøvelse i Grønland, fremsat den 14. marts 1963, givet en kort redegørelse for de indtil da stedfundne internationale forhandlinger på spørgsmålet, jfr. folketingstidende 1962-63 tillæg A spalte 1565 ff.

Ved denne og tidligere lejligheder har det drejet sig om fiskerigrænserne ved de dele af Riget — Færøerne og Grønland — hvis beboere i usædvanlig grad er afhængige af havet for deres udkomme. Om Danmarks fiskerigrænser i øvrigt har der ikke været fremsat forslag for folketinget. Gennem lang tid har grænsen været fastsat i overensstemmelse med folkerettens traditionelle regel om søterritoriets bredde, det vil sige i en afstand af 3 sømil fra kysten, og denne grænse har været fiskeret ikke blot i saltvandsfiskeriloven, men også i traktater med vore nabolande. Den ældste af disse traktater er overenskomsten af 6. maj 1882 om fiskeripolitiet i Nordsøen, indgået mellem Danmark, Tyskland, Holland, Belgien, Frankrig og Storbritannien. De danske kyststrækninger, der omfattes af denne overenskomst, er alene Vesterhavskysten fra Hanstholm mod syd til den dansk-tyske grænse, og bredden af det bælte, hvori kyststaten har eneret til fiskeri, er fastsat til 3 sømil, regnet fra lavvandslinjen eller fra en ret grundlinie af højst 10 sømils længde tværs over munden af bugter.

Bortset fra sådanne aftaler mellem et begrænset antal stater har der imidlertid ikke været international enighed om fiskerigrænserne eller om spørgsmålet vedrørende søterritoriets bredde i almindelighed. Sverige og Norge har for deres vedkommende fastholdt den gamle nordiske regel om en 4-mile grænse, Middelhavslandene har krævet 6 sømil, og Sovjetunionen har i tilslutning til en tradition fra czarstyrets tid krævet 12 sømil. Allerede i folkeforbundets tid blev der gjort forsøg på at nå frem til en almindelig og for alle stater bindende regulering af disse spørgsmål. En konference afholdtes i Haag 1930, men det lykkedes ikke at slå bro over modsætningerne, navnlig fordi de vestlige sømagter ubetinget fastholdt kravet om 3-mile grænsen.

I De Forenede Nationer er disse spørgsmål taget op igen som led i arbejdet med folkerettens kodifikation. På grundlag af omfattende forarbejder i FN's

folkeretskommission afholdtes i 1958 en konference i Geneve om havets retsforhold. Omend det her lykkedes at formulere en række konventionstekster om de folkeretlige problemer, der knytter sig til havet, viste de traditionelle modsætninger om søterritoriets bredde sig dog for store til at kunne overvindes. Forhandlingerne på konferencen satte imidlertid en udvikling i gang, som har ført til, at 3-mile grænsen er ved at miste sin betydning som fiskerigrænse. Det vigtigste element i denne udvikling var en tanke, som første gang fremsattes af Canada, og som gik ud på, at fiskerigrænsen burde løsriveres fra grænsen for søterritoriet i al almindelighed. På konferencen blev tanken taget op af den amerikanske delegation, som fremsatte et forslag, hvorefter søterritoriet i al almindelighed højst måtte være 6 sømil bredt, medens en særlig fiskerizone på yderligere 6 sømil kunne fastsættes. I området mellem 6 og 12 sømil skulle traditionelt fremmed fiskeri dog opretholdes, d. v. s. at fiskere fra lande, der i en vis periode havde drevet fiskeri i dette ydre bælte, skulle have ret til uden tidsbegrænsning at fortsætte sådant fiskeri. Omend forslaget fandt tilslutning hos mere end halvdelen af de i konferencen deltagende stater, opnåede det dog ikke den til vedtagelse nødvendige to trediedeles majoritet.

En ny konference, der af FN indkaldtes i Geneve 1960, fortsatte behandlingen af spørgsmålet. Grundlaget for forhandlingerne var nu et forslag, der fremsattes i fællesskab af USA, Canada og Storbritannien, og som i det væsentlige byggede på det amerikanske forslag fra 1958. En væsentlig afvigelse var det dog, at opretholdelsen af traditionelt fiskeri i det ydre bælte mellem 6 og 12 sømil skulle være tidsbegrænset, nemlig til en 10-års periode, der ville udløbe i 1970. Forslaget vandt bred tilslutning og blev ved den endelige afstemning støttet af 54 lande. Modstanden fra dem, der krævede en ubetinget 12-mile grænse, var dog ikke ubetydelig, og 28 lande stemte imod forslaget, der således manglede én stemme i at opnå det nødvendige to trediedeles flertal.

Efter konferencens afslutning udfoldedes visse bestræbelser på at nå frem til en overenskomst mellem landene omkring Nordatlanten. Disse bestræbelser førte imidlertid ikke til resultat, og den britiske regering så sig nødsaget til at slutte sær-aftaler med Island og Norge, hvorved disse landes